

مقاله کوتاه علمی

اولین گزارش گونه *Thrips italicus* (Thys.: Thripidae) از ایراننفسه جهانگیری سی سخت^{۱*}، بهزاد حبیب‌پور^۱ و لیلا رمضانی^۲

۱- گروه گیاه‌پزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهید چمران، اهواز، ۲- گروه گیاه‌پزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین، خوزستان، اهواز.

*مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: n.jahangiri67@yahoo.com

The first report of the species *Thrips italicus* (Thys.: Thripidae) from IranN. Jahangiri Sisakht^{1&*}, B. Habibpour¹ and L. Ramezani²

1. Department of Plant Protection, Faculty of Agriculture, Shahid Chamran University, Ahwaz, Iran, 2. Department of Plant Protection, Faculty of Agriculture, Ramin Agricultural and Natural Resources University, Ahwaz, Iran.

*Corresponding author, E-mail: n.jahangiri67@yahoo.com

Abstract

The thrips fauna of the orchards of the cities of Yasuj and Sisakht (Kohgiluyeh and Boyer-Ahmad province) was studied during 2012-2013. The species *Thrips italicus* (Bagnall), which was collected on red apple trees in Sisakht, is reported for the first time in Iran.

دوبندی؛ بندهای ۵ تا ۸ شکم دارای کتیدیا (ctenidia) در قسمت‌های جانبی، کتیدیای بند هشتم شکم در جلوی منفذ تنفسی قرار گرفته؛ و انتهای بال دارای پنج مو یا بیش‌تر می‌باشد (Palmer, 1992).

گونه *T. italicus* از ایتالیا و ترکیه به‌عنوان گونه گیاه‌خوار گزارش شده است (Tunc *et al.*, 2012; Marullo & De Grazia, 2013). در این گونه رنگ بدن و بال‌ها به‌طور کلی زرد و شفاف؛ شاخک ۸ بندی، انتهای بند ۴ و ۵ و کل بند ۶، ۷ و ۸ قهوه‌ای، بندهای ۱، ۲ و ۳ شفاف؛ استرنیت بندهای شکمی دارای موهای اضافی (discal setae)، و پلوروترژیت (pleurotergite) ۳ تا ۷ موهای اضافی دارد. در افراد نر نواحی غده‌ای روی بندهای شکمی ۳ تا ۷ قرار گرفته است. همچنین، در افراد نر و ماده پس‌گرده دارای دو روزنه کامپانی‌فرم (campaniform) است.

بدین‌وسیله از آقای دکتر مینایی (گروه گیاه‌پزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز) به‌خاطر شناسایی و تأیید گونه *T. italicus* سپاس‌گزاری می‌گردد.

تاکنون بیش از ۲۰۰ گونه بال‌ریشک‌دار متعلق به ۷۰ جنس و پنج خانواده از ایران گزارش شده است که از این تعداد، ۱۳۵ گونه متعلق به ۴۷ جنس در خانواده Thripidae جای دارند (Minaei, 2013; Mirab-balou, 2013). بررسی فون بال‌ریشک‌داران شهرهای یاسوج و سی سخت طی سال‌های ۹۱ تا ۹۲ صورت گرفت. در میان گونه‌های شناسایی‌شده، نمونه‌ای از جنس نر گونه *Thrips italicus* (Bagnall) از روی درخت سیب قرمز در اردیبهشت سال ۹۲ در سی سخت جمع‌آوری گردید. این گونه برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود.

گونه‌های جنس *Thrips* Linnaeus در سراسر دنیا انتشار دارند و از گل‌ها و برگ‌های گیاهان تغذیه می‌کنند. بیش‌تر گونه‌های این جنس به‌عنوان آفت گیاهان شناخته می‌شوند و تعدادی از آن‌ها نیز نقش مهمی در گرده‌افشانی گیاهان ایفا می‌کنند (Mound & Kibby, 1998; Mirab-balou *et al.*, 2012). در این جنس بال‌ها به‌خوبی رشد کرده؛ شاخک ۷ یا ۸ بندی، بندهای ۳ و ۴ شاخک دارای خار حسی دوشاخه؛ تعداد موی چشمی ساده دو جفت؛ پیش‌گرده دارای دو جفت موی بلند در زوایای عقبی خود؛ پنجه‌ها

منابع

- Marullo, R. & De Grazia, A.** (2013) Territorial distribution, classification and relationships amongst Italian Thysanoptera. *Bulletin of Insectology* 66(1), 127-134.
- Minaei, K.** (2013) Thrips (Insecta, Thysanoptera) of Iran: a revised and updated checklist. *ZooKeys* 330, 53-74.
- Mirab-balou, M.** (2013) A checklist of Iranian Thrips (Insecta: Thysanoptera). *Far Eastern Entomologist* 267, 1-27.
- Mirab-balou, M., Tong, X. L. & Chen, X. X.** (2012) A new record and description of a new species of the genus *Thrips*, with an updated key to species from Iran. *Journal of Insect Science* 12(90), 1-15.
- Mound, L. A. & Kibby, G.** (1998) *Thysanoptera, an identification guide*. 2nd ed. 70 pp. CAB International, Wallingford, Oxford, UK.
- Palmer, J. M.** (1992) Thrips (Thysanoptera) from Pakistan to the Pacific: a review. *Bulletin of the British Museum (Natural History) (Entomology)* 61(1), 1-76.
- Tunc, I., Bahsi, S. U. & Sumbul, H.** (2012) Thysanoptera fauna of the Lakes Region, Turkey. *Turkish Journal of Zoology* 36(4), 412-429.